

Aan Gedeputeerde Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter

Onderwerp
Wensen en bedenkingen
Gebiedsprogramma 1.0

Zaaknummer
375872

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 17 november 2023

Geacht college,

Op 11 juli 2023 stuurde uw college ons het concept Zeeuwse gebiedsprogramma 1.0 dat is opgesteld in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) dat tegelijkertijd door u aan het Rijk werd verstuurd. Het door u toegezonden gebiedsprogramma komt tot stand als een netwerkopgave. In lijn met onze vastgestelde werkwijze geven de Provinciale Staten van Zeeland u hierbij hun wensen en bedenkingen bij het voorgedragde concept.

Eerder werden door de Provinciale Staten wensen en bedenkingen meegegeven bij versie 0.5 van het gebiedsprogramma. De wijze waarop deze door u zijn betrokken bij de nu voorliggende versie vinden wij duidelijk weergegeven.

Het Zeeuwse gebiedsprogramma versie 1.0 is door de leden van de commissie Strategische Opgaven op 15 september en 20 oktober 2023 behandeld. Naar aanleiding van deze bespreking vragen wij u bij de definitieve versie onze wensen en bedenkingen te betrekken.

Algemeen

- Om de vele afkortingen te begrijpen vragen Provinciale Staten (PS) de begrippenlijst naar voren te verplaatsen.
- Er wordt door PS aandacht gevraagd voor voldoende capaciteit: de personele bezetting dient op sterkte te zijn om het gebiedsprogramma uit te voeren.
- De Staten wensen de kennis die aanwezig is bij bedrijven over processen en mogelijkheden niet ongeschikt te laten zijn aan externe adviseurs. Wel wordt waarde gehecht aan objectief en onafhankelijk advies in aanvulling op deze bestaande kennis.
- PS vragen om de sociaaleconomische effectenanalyse nader uit te werken voor de deelgebieden.
- PS wensen de verantwoordelijkheid van de legalisatie van de PAS-melders bij het Rijk te houden.

Proces PS en GS

- De Staten wensen voorafgaand aan commissievergaderingen waarin nieuwe stukken over de voortgang of de uitvoering van het gebiedsprogramma op de agenda staan, geïnformeerd te worden door middel van GS info-bijeenkomsten. Gedeputeerde Staten (GS) worden gevraagd hiervoor extra bijeenkomsten in te plannen en deze aan te melden bij de Agendacommissie.
- Daarnaast worden GS gevraagd tijdig schriftelijke toelichting op de voortgang te geven.

- Om het proces voor PS inzichtelijk te maken en PS te faciliteren in de controlerende rol, wensen zij een duidelijke tijdlijn met heldere kaders waaruit blijkt welke stukken wanneer, waar, worden behandeld en waarin inzichtelijk wordt op welke momenten het Rijk iets oplevert.
- De Staten wensen binnen de procesplanning een extra moment opgenomen te zien om niet alleen met elkaar in gesprek te gaan, maar ook concreet richting mee te kunnen geven aan GS, middels een brief of vervolg wensen en bedenkingen van PS.
- PS wensen dat de aanbevelingen van de Rekenkamer uit het rapport “*Landbouwtransitie in Zeeland?*” worden meegenomen in het gebiedsprogramma. Het gaat hierbij om het stellen van specifieke doelen voor het programma, waarbij het verzorgen van adequate verantwoording daarover door periodieke monitoring en evaluatie van belang is.

Natuur

- PS vragen de Zeeuwse bosvisie - *de ontwikkeling van bos en houtige landschapselementen in Zeeland (2020)* - nadrukkelijk te betrekken bij het gebiedsprogramma om bij te dragen aan biodiversiteit. In aanvulling hierop vragen de Staten om de mogelijkheden te verkennen van het aanleggen van bos in de nabijheid van zee, om op die manier wellicht de effecten van stikstof van zee te verminderen.
- Bij de keuzes die gemaakt worden t.b.v. het bevorderen van groenblauwe dooradering (GBDA) wensen PS dat rekening wordt gehouden met de effecten van de genomen beslissingen. Belangrijk is dat er geen negatieve effecten zijn voor de aangrenzende kavels van agrarische ondernemers.

Landbouw

- In het gebiedsprogramma wensen de Staten geen ingetekende overgangsgebieden te zien die een belemmering veroorzaken voor de aangrenzende landbouwgebieden en overige gebruiksfuncties. De landbouwfunctie moet zoveel mogelijk behouden blijven. Vrijwillige basis blijft het uitgangspunt, waarbij ‘de Zeeuwse aanpak’ betekent dat alle sectoren hieraan bijdragen.
- Ook wensen PS dat er meer duidelijkheid wordt verschaft over de criteria die bepalen of een gebied een overgangsgebied is.
- De Staten vragen aandacht voor de mogelijkheid om plantaardig materiaal te benutten voor bemesting waardoor de uitstoot van stikstof kan worden gereduceerd.

Water

- In lijn met de wensen en bedenkingen die door de Staten in maart 2023 zijn ingebracht bij versie 0.5 van het gebiedsprogramma is het nog steeds een wens van PS dat het Deltaplan zoetwater integraal onderdeel uit gaat maken van het programma.
- PS wensen meer actie op waterkwaliteit en vragen aandacht voor de zoetwater situatie op Schouwen-Duiveland. Verken of projecten uit het Deltaplan zoetwater in de planning naar voren kunnen worden gehaald.
- De Staten wensen helder te zien in tijd en omvang hoe verzilting eruit ziet en wat het risico is voor de zoetwatervoorziening en de landbouw.

Buitenland en scheepvaart

- PS wensen inzichtelijk te krijgen wat het Rijk gaat bijdragen in de discussie met het buitenland over stikstofreductie en wat de provincie Zeeland zelf kan bereiken op dit gebied. Zeeland mag niet worden afgerekend op stikstof uit het buitenland.
- De Staten wensen actie van het Rijk bij het terugdringen van de effecten van de uitstoot van de scheepvaart, waarbij ook gekeken zou kunnen worden naar het specificeren van de uitstoot bij het aanvragen van een vergunning.
- PS wensen meer duidelijkheid van het Rijk over de meetcorrectie van zee.

Financiën

- PS hebben bedenkingen bij de gevolgen die het gebiedsprogramma kan hebben voor een economische sector, zoals recreatie en toerisme. Het is van belang dat deze sector niet in de knel komt door het gebiedsprogramma. Het is van belang dat er bij de uitwerking van het gebiedsprogramma een goed evenwicht wordt gezocht.
- Indien de definitieve bijdrage van het Rijk uit het Transitiefonds bekend is, kan dat mogelijk leiden tot een herprioritering van uitgaven, PS wensen daarbij op tijd betrokken te worden en vragen aandacht voor meerjarige financiën van het onderhoud van de uit te voeren maatregelen.
- PS vragen GS in beeld te brengen wat het betekent wanneer de provincie de koplopersregeling voorfinanciert.

- PS wensen dat de uitkoop van zogeheten piekbelasters alleen wordt meegenomen in het maatregelenpakket wanneer duidelijk is wat het effect is op de (Zeeuwse) Natura 2000 gebieden en hier een aantoonbare stikstofreductie wordt bereikt.

Communicatie

- PS wensen dat er duidelijkheid wordt gegeven aan burgers en bedrijven over de gevolgen van het gebiedsprogramma (toelichting en prioritering). Het moet inzichtelijk zijn wie er betrokken zijn en met wie burgers en/of belanghebbenden contact kunnen opnemen om informatie in te winnen.
- Stakeholders (waaronder landbouw- en natuurorganisaties) moeten vanaf het begin af aan meegenomen worden in de communicatie.
- Heldere communicatie over wat eventuele keuzes in het gebiedsprogramma betekenen voor de gebruiksfunctie van overgangsgebieden is gewenst.

Innovatie

- De Staten wensen meer aandacht en middelen voor innovaties die kunnen bijdragen aan het terugdringen van stikstof in de veehouderij en vragen GS te verkennen of het Rijk hier financieel aan kan bijdragen.
- PS vragen te verkennen of er een fonds opgericht kan worden om innovatie bij bedrijven te ondersteunen.
- De Staten vragen aandacht voor voorfinanciering van innovaties die eerst stikstofruimte behoeven, alvorens stikstofruimte op te leveren. Verkend kan worden of een tijdelijke vergunning voor dergelijke projecten afgegeven kan worden.

Effectiviteit van de maatregelen

- Alvorens maatregelen te implementeren, wensen PS een evaluatie van eerdere toepassingen, zodat van het verleden geleerd kan worden.
- De effectiviteit van maatregelen moet afgewogen worden op zowel financieel vlak als op het vlak van de te verwachten natuurimpact. Afgewogen moet worden waar de meeste (stikstof)winst behaald kan worden, maar altijd in het licht van het grotere geheel.

Met vriendelijke groet,

Provinciale Staten van Zeeland

{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}

drs. F.J. van Houwelingen MPA
Statengriffier